

บทความที่ไม่มีชื่อ

โดย นิธิ เอียวศรีวงศ์

จะผิดหรือจะถูก จำเป็นหรือไม่จำเป็น สมควรหรือไม่สมควรก็ตาม สิ่งที่ทำไปแล้วก็คือสิ่งที่ทำไปแล้ว ปัญหาคือจะประคองสิ่งที่ทำไปแล้วให้ออกมาเป็นผลดีที่สุดได้อย่างไร

จนถึงนาทีที่เขียนบทความนี้ ประกาศของ "คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข" เพิ่งออกมาเพียง 10 ฉบับ คำสั่งอีก 5 ฉบับ แต่ยังไม่มีการประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคล

แสดงว่าปัญหาเฉพาะหน้าที่เร่งด่วนที่สุดของคณะรัฐประหารคือรักษาอำนาจที่ได้มาจากการรัฐประหารให้มั่นคง ฉะนั้นนี่เป็นช่วงเวลาเปราะบางเมื่อใดก็ตามที่ผู้มีอำนาจรู้สึกว่าการปกครองของตัวเองเปราะบาง เมื่อนั้นย่อมเป็นช่วงอันตรายที่สุดแก่คนอื่น

ไม่มีใครชอบหรือทนอยู่ในห้วงแห่งอันตรายไปนานๆ เพราะไม่รู้ว่าจะก้าวไปทางไหนจึงปลอดภัย

ฉะนั้นสิ่งที่คณะรัฐประหารต้องทำโดยเร่งด่วน คือดึงเอาบรรยากาศที่แน่นอนปลอดภัยกลับคืนมาแก่สังคมโดยเร็ว เก็บความไม่มั่นคงปลอดภัยทางทหารไว้กับทหาร

จนถึงนาทีนี้ บรรยากาศการรัฐประหารกำลังกลับไปสู่การรัฐประหารของสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นั่นคือยกเลิกรัฐธรรมนูญ, ประกาศกฤษฎีกาการศึกซึ่งลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยตรง (เช่นห้ามชุมนุมเกิน 5 คน), ควบคุมสื่อโดยทางอ้อมคือขอร้องให้เสนอข่าวตามจริง (เข้าใจได้ไม่ยากว่าจริงตามมาตรฐานของคณะรัฐประหาร) และปิดกั้นสื่ออินเทอร์เน็ตด้วยเทคโนโลยี, สัญญาจะร่างรัฐธรรมนูญใหม่ที่เหมาะสมกับประเทศไทยโดยเร็ว, ปลัดกระทรวงทำหน้าที่แทนรัฐมนตรีตามกฎหมาย, ฯลฯ

สฤษดีอ้างภัยคุกคามคอมมิวนิสต์ ซึ่งตามความ
เข้าใจของคนไทยในขณะนั้นคือ "ต่างชาติ"
จะนั่นสิ่งที่คนไทยในช่วงนั้นคิดว่าตัวต้องเลือก
คือระหว่างความมั่นคงของชาติ กับสิทธิ
เสรีภาพในระบบประชาธิปไตย คณะ
รัฐประหารชุดปัจจุบัน อ้างความแตกแยกของคนในชาติให้คนไทยต้องเลือก
ระหว่างความแตกแยกไม่รู้รักสามัคคีกับสิทธิเสรีภาพในระบบ
ประชาธิปไตย

สฤษดียกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2475 (ซึ่งใช้อยู่เวลานั้น) ด้วยข้ออ้างว่า
รัฐธรรมนูญเกิดขึ้นจากนักเรียนนอกที่เป็นผู้นำคณะราษฎร ไม่มีความเข้าใจ
สังคมไทย จึงทำให้ไม่เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ชาติดังที่ควรเป็น สฤษดี
เสนอว่าจะสร้างรัฐธรรมนูญที่เป็น "ประชาธิปไตยแบบไทย" ให้

รัฐธรรมนูญปี 2540 อยู่ในฐานะที่จะใช้ข้ออ้างอย่างเดียวกับเมื่อ พ.ศ.2500
ได้หรือไม่? แม้ข้อโจมตีรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่มีมาก่อน อาจออกมาในลักษณะ
เดียวกันก็ตาม แต่ไม่เคยมีรัฐธรรมนูญฉบับใดของไทยที่ประชาชนมีส่วนร่วม
ในการร่างเท่าฉบับนี้มาก่อน ถ้ามันเป็นฝรั่งเกินไป ก็แสดงว่าสังคมไทยเป็น
ฝรั่งเกินไป

อันที่จริงประกาศให้รัฐธรรมนูญ "สิ้นสุด" ลง กับประกาศว่าจะคืนอำนาจ
ให้แก่ประชาชนโดยเร็ว นั้น ให้ความรู้สึกที่ตรงข้ามกัน เพราะหากจะคืน
อำนาจโดยเร็ว จำเป็นต้องมีฐานสำหรับโครงสร้างอำนาจและการบริหารรอ
ไว้ก่อน จึงไม่ควรยกเลิกรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ระวังใช้เฉพาะมาตราที่
เกี่ยวข้องกับการยึดอำนาจและการเปลี่ยนรัฐบาลก็พอ

หากรัฐธรรมนูญยังอยู่ บรรยากาศของความแน่นอนจะเห็นได้ชัดขึ้นทันที
นั่นคือทุกคนรู้ว่าก้าวไปทางไหนได้เท่าไร ทุกคนในที่นี้รวมไปถึง
ชาวต่างชาติที่ต้องเกี่ยวข้องกับประเทศไทยด้วย นับตั้งแต่ผู้ลงทุน, พ่อค้า,
เจ้าหน้าที่, ไปจนถึงนักท่องเที่ยว ที่สำคัญประชาชนยอมแนใจได้ว่า
ประชาธิปไตยที่ได้เสียเลือดเนื้อเพื่อให้ได้มาหลายครั้งหลายหน จะกลับคืน
มาในเร็ววัน และโดยสันติด้วย

บรรยากาศสฤษดี ธนะรัชต์ อีกอย่างหนึ่งที่คณะรัฐประหารปัจจุบันนำมาให้ก็
คือ การแก้วิกฤตสังคมอาจทำได้ด้วยการทำให้สังคมปลอด "การเมือง"
(ตามความหมายแคบๆ ของสฤษดีและ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช คือไม่มีใคร
อยู่บนเวทีนั้นนอกจากข้าราชการและสถาบันพระมหากษัตริย์)

แต่เวลาล่วงเลยมาเกือบครึ่งศตวรรษแล้ว มีคนจำนวนมากที่เคยถูกกันให้อยู่

นอก "การเมือง" ได้เข้ามาบีบคั้นและต่อรองผลประโยชน์อย่างเปิดเผย บนเวทีการเมืองไทย ไม่พูดถึงนักธุรกิจนายทุนและคนชั้นกลาง แม้แต่คน รากหญ้าก็กำลังก้าวขึ้นมาบนเวทีนี้เช่นกัน อำนาจอะไรที่จะสามารถกีดกัน พวกเขา กลับลงไปได้อีก?

อย่างไรก็ตาม ดังที่กล่าวแล้ว อะไรที่ทำได้แล้ว ย่อมแก้ไขเปลี่ยนแปลง ไม่ได้ แต่ปรับเปลี่ยนได้ และปรองดองให้เกิดผลดีที่สุดแก่ส่วนรวมได้

โดยสรุปก็คือ สังคมไทยได้เปลี่ยนไปจากสมัย 2500 มากเสียจนคำถามก็ เป็นคนละคำถามไปนานแล้ว หากยังเลือกที่จะใช้คำตอบเก่า นอกจากไม่ ประสบความสำเร็จอะไรเป็นขั้นเป็นอันแล้ว บางครั้งยังอาจนำไปสู่จุดจบที่ น่าเศร้าอีกด้วย

หากเข้าใจว่าทิศทางที่ทำอยู่เวลานี้จะนำไปสู่อะไร ยังไม่สายเกินไปที่จะ แก้ไขปรับเปลี่ยน

บทความนี้เขียนขึ้นด้วยความวอยงของคนไม่เคยเรียนกฎหมาย นั่นก็คือ เมื่อยกเลิกรัฐธรรมนูญแล้ว อำนาจอธิปไตยย่อมกลับคืนไปสู่ประชาชน หรือ มิฉะนั้นก็กลับคืนสู่พระมหากษัตริย์ (อันเป็นข้อถกเถียงของนักวิชาการ กฎหมายซึ่งไม่ขอเข้าไปถกเถียงด้วย) แต่ไม่มีทางที่จะกลับคืนสู่คณะ รัฐประหารได้

ถ้าอำนาจอธิปไตยกลับคืนสู่ประชาชน สิทธิเสรีภาพย่อมไม่มีขีดจำกัดใดๆ เหลืออยู่อีกเลย เพราะทุกคนได้กลับไปอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้ว ฉะนั้นจะ เขียนและตีพิมพ์บทความอย่างไร ก็ไม่มีทางผิดกฎหมายได้

ถ้าอำนาจอธิปไตยกลับคืนสู่พระมหากษัตริย์ ขีดจำกัดของสิทธิเสรีภาพใดๆ ต้องเป็นพระบรมราชโองการเท่านั้น ถึงยังไม่ได้ยกเลิกกฎหมายอื่นๆ ซึ่งเป็น พระบรมราชโองการเช่นกัน กฎหมายเหล่านั้นก็ไม่ถือว่าการแสดงความ คิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะเป็นความผิด

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนแก้และได้ผ่านการรัฐประหารมาแล้วนับครั้งไม่ถ้วนใน ชีวิต ย่อมทราบดีว่าในภาวะเปราะบางเช่นนี้สิทธิเสรีภาพไม่ได้ถูกนิยามด้วย กฎหมาย หากมีนิยามที่ไม่ชัดเจน และเราไม่ควรนิยามเอง เพราะเรามักจะ นิยามให้แคบไว้ก่อนเพื่อความปลอดภัยของตัวเอง จึงเขียนและเสนอ บทความนี้

ถ้าบรรณาธิการนำลงพิมพ์ บรรณาธิการก็ต้องรับผิดชอบ ส่วนผู้เขียนพร้อม จะรับผิดชอบในส่วนของตนอย่างเต็มที่เช่นกัน